

Syllabus
(prof. zw. dr hab. Karol B. JANOWSKI)

KOD PRZEDMIOTU	
NAZWA PRZEDMIOTU	TEORIA i PRAKTYKA KULTURY POLITYCZNEJ
ZASZEREGOWANIE PRZEDMIOTU	Przedmiot fakultatywny
TRYB I POZIOM STUDIÓW DLA JAKICH OBOWIĄZUJE PRZEDMIOT	Dzienne pięcioletnie jednolite studia magisterskie
RODZAJ PRZEDMIOTU	Fakultatywny
ZAŁOŻENIA PRZEDMIOTU	Wiedza nt. kultury politycznej - istoty, jej podstawowych pojęć, komponentów i typów oraz praktycznych przejawów (casusów).
FORMY ZAJĘĆ	Konwersatorium 30 h.
CELE (ogólne) PRZEDMIOTU	Zapoznanie studentów z pojęciem kultury politycznej – jej związków z kategorią kultury. Ukazanie jej niejednolitego ujmowania i interpretacji (potoczna i naukowa), desygnatów, zmienności historycznej i geopolitycznej, a także z instrumentarium jej analizy oraz przesłankami wyodrębniania określonych typów, pomocnych przy podejmowaniu porównań między różnorakimi, swoistymi jej przypadkami (przejawami - casusami)
ZAKRES TEMATYCZNY I CHRONOLOGICZNY PRZEDMIOTU	Teoretyczne podstawy refleksji nad kulturą polityczną; dorobek socjologii, antropologii, etnologii i teorii polityki. Analiza przeszłych i współczesnych casusów kultury politycznej. Pytania dotyczące istoty kultury politycznej, miejsca w życiu społeczeństwa, roli mitów, stereotypów, wzorców postaw i zachowań oraz ich genezy i uwarunkowań, a także typów oraz zakresu i stopnia ich zastosowania do analizy konkretnych przejawów kultury politycznej.
ZAGADNIENIA OBLIGATORYJNE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kultura – pojęcie i zakres znaczeniowy. Potoczne i naukowe ujęcie kultury. Kultura a cywilizacja. 2. Przesłanki, warunki historyczne, geograficzne oraz strukturalno-funkcjonalne określające kształt, formy oraz dynamikę kultury. 3. Odrębności kulturowe. Funkcjonalność społeczna (grupowa) kultury a status jednostki. 4. Kulturowe ujęcie polityki; źródła oraz swoistości refleksji naukowej. 5. Miejsce kultury politycznej w dziejach myśli politycznej. 6. Definicje kultury politycznej; źródła jej odmiennych ujęć – między aksjologią, afektywnością a nauką. Desygnaty kultury politycznej. Kultura polityczna a pozostałe kategorie politologiczne. 7. Czynniki określające kształt, formy i typy kultury politycznej. 8. Almonda, Verby i Powella badania porównawcze kultury politycznej. Rezultaty i konstatacje – wnioski z analizy wyników badań oraz concept badawczy. Typy kultury politycznej: zaściankowa (parafialna); podporządkowania (podańcza); uczestnictwa. Istota badań amerykańskich; walory i słabości. 9. Możliwości stosowania odmiennych wyróżników dla rozróżniania typów kultury politycznej. Typ konfliktowy i konsensualny. 10. Demokratyczna versus autorytarna (totalitarna) kultura polityczna. 11. Opis i analiza kultury politycznej grup przywódczych (rządzących) oraz ogółu Polaków; perspektywa deskryptywna i eksplanacyjna. 12. Wpływ zmiany politycznej na postawy i zachowania Polaków. Stan kultury politycznej Polaków.
PUNKTACJA ECTS	5
WARUNKI UZYSKANIA PUNKTÓW ECTS	Warunkiem przyznania punktów jest uzyskanie zaliczenia z oceną; podstawą jest przygotowanie wprowadzenia do dyskusji oraz aktywność w trakcie zajęć.
UWAGI	

Literatura

Obligatoryjna:

Piotr Sztompka:

Socjologia. Kraków 2002.

Jerzy J. Wiatr:

Socjologia Polityki. Warszawa 1999.

Karol B. Janowski:

Kultura polityczna. (W:) Wprowadzenie do nauki o państwie i polityce. Red. B.Szumlik i M.Żmigrodzki (Podręcznik akademicki), UMCS, Lublin 2002, s.237-357.

Kultura polityczna. Podstawowe pojęcia oraz ich znaczenie i użyteczność. „Przegląd Polito-logiczny” nr 1/2002, s. 95-109.

Źródła i przebieg zmiany politycznej w Polsce (1980-1989). Wyd. II, Toruń 2004.

Andrzej W. Jabłoński:

Kultura polityczna i jej przemiany. (W:) Studia z teorii polityki. Red. A. W. Jabłoński i L. Sobkowiak. Wrocław 1998.

Jan Garlicki, Artur Noga-Bogomilski:

Kultura polityczna w społeczeństwie demokratycznym. Warszawa 2004.

Gabriel A. Almond, Sidney C. Verba:

The Civic Culture. Wersja polska: Kultura polityczna – klasyczne ujęcie. (W:) Władza i społeczeństwo. Wybór i opracowanie J. Szczupaczyński. Warszawa 1995.

Literatura uzupełniająca:

Max Weber:

Gospodarka i społeczeństwo. Zarys socjologii rozumiejącej. Warszawa 2002.

Polityka jako zawód i powołanie. Kraków 1998.

Marian Orzechowski:

Polityka, władza, panowanie w teorii Maxa Webera. Warszawa 1984.

Karol B. Janowski:

Kultura polityczna społeczeństwa polskiego w dobie transformacji. (W:) Post-zimnowojenna Europa. Ku jedności czy nowym podziałom? (Post-cold War Europe. Cooperation or New Division?). Red. T. Łoś-Nowak. Wrocław 1995, ss.134-144.

Kultura polityczna w Polsce czasu zmiany (Politische Kultur in Polen der Umgestaltungsperiode). (W:) Kultura polityczna w Polsce. Przeszłość i teraźniejszość. Red. M. Kosman. Poznań 1996, ss. 213-226.

Integracja versus konflikt...O kulturze politycznej Polaków (Integration versus Konflikt...Über die politischen Kultur in Polen). (W:) Kultura polityczna w Polsce. Wizje przyszłości. T.III. Red. M. Kosman. Poznań 2000, s. 55-67.

Opozycja polityczna w Polsce. O naturze przemieszczeń kulturowych. (W:) Opozycja w systemach demokratycznych i niedemokratycznych. Red. K.Łabędź, M.Mikołajczyk. Kraków 2001, s. 459-464.

Kultura polityczna Polaków w perspektywie integracji europejskiej. (W:) Unifikacja i różnicowanie się współczesnej Europy. Red. B. Fijałkowska i A. Żukowski. Warszawa 2002.

Kultura polityczna Polaków a proces globalizacji. (W:) Naród, kultura i państwo w procesie globalizacji. Red. J. Rokicki i M. Banaś. Wyd. UJ, Kraków 2004, s. 156-170.

Ponadto tego autora:

Kultura polityczna Polaków. Refleksje u progu XXI wieku. Referat na konferencji „Kultura polityczna: europejskie standardy a polska rzeczywistość” zorganizowanej przez Instytut Nauk Politycznych i Dziennikarstwa UAM w Poznaniu. Poznań 11-12 grudnia 2003. ;

Kto włada w Polsce.

Wzorce uprawiania polityki.

Ostatnie trzy teksty dostępne na stronie: <http://www.astercity.net/~janowski/>

Kultura polityczna Polaków. Red. B. Gołębiowski. Łomża 2004.

Teoretyczne i metodologiczne problemy badań nad kulturą polityczną. Red. Z. Blok. Poznań 2005.

Warszawa-Toruń październik 2005.